

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 29/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., Hurbanova 666/18, Bardejov, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Jozefom Sotolárom, PhD., Južná trieda 1, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 166/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2016 doručená sťažnosť spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (dalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (dalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 166/2011.

2. Z obsahu saznosti vyplýva, že sťažovateľ, v pravnom postavení žalobcu v konaní o zaplatenie 1 025,76 € s prísl., je stále v právnej neistote, pretože okresný súd nevykonal dva roky žiadny relevantný úkon a konanie trva už takmer 5 rokov bez rozhodnutia vo veci samej.

3. V asti II svojej saznosti sťažovateľ porovnáva tento prípad s vecou vedenou na ustavnom súde pod sp. zn. ÚS 69/2011 (neupresnuje senát), v ktorom išlo o trvanie napadnutého konania viac ako 9 a pol roka a sucasne uvádza, že v tejto veci sa uskutočnili tri pojednávania, a to 3. apríla 2013, 3. septembra 2013 a 9. apríla 2014. Sucasne poukazuje na to, že jeho návrhy na prerušenie konania za účelom rozhodnutia predbežnej otázky boli zamietnuté (naposledy 8. decembra 2014, predtým 21.októbra 2013 a 16. júna 2014). Okresný súd tiež na navrh sťažovateľa (vstup dalieho uastnika na strane žalovaných 14. novembra 2012, pripustil zmenu žaloby 2. júla 2013, pozn.).

4. Sťažovateľ podáva saznosť ústavnému súdu proti okresnému súdu (podobne aj v iných veciach, kde sú konania neporovnatelne dlie, pozn.) a sucasne sťažovateľ oznamuje nevyuitie možnosti podat saznosť na prietahy predsedníčke okresného súdu vzhľadom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (Istvan a Istvanova, resp. Komanický proti Slovenskej republike), pretože ňou bola odmietnutá prax ústavného súdu vyžadujuca prijatie saznosti až po podaní saznosti predsedovi dotknutého všeobecného súdu.

5. Záverom v podanej saznosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby po prijatí saznosti na dalie konanie konštatoval porušenie ním označených práv (bod 1) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 166/2011, okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadostuinenie v sume 6 000 €, ako aj úhradu trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní

pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Podstatou sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 166/2011, ktorým malo byť porušené jeho základné právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. V súvislosti s podanou sťažnosťou sa ústavný súd zameral v prvom rade na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietáh v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 38/04, III. ÚS 199/02, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05).

12. Vychádzajúc z doterajšej stabilnej judikatúry ústavného súdu, je potrebné poukázať na to, že v prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu

sa nevyznačoval takými výraznými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, respektíve čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05).

13. Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe s'ťažostnej argumentácie s'ťažovateľa a ním tvrdených skutočností považovať postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 166/2011 za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v konaní. Zatiaľ – i napriek nie celkom optimálnemu vedeniu súdneho konania – nedošlo k takej intenzite zásahu do práva s'ťažovateľa, ktorá by zodpovedala ústavnorelevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Svedčí o tom aj to, že okresný súd konal o procesných otázkach a návrhoch s'ťažovateľa (pozri bod 3), nariadil až štyri pojednávania (okrem spomínaných v bode 3 aj pojednávanie na 15. december 2016, ktoré bolo však zrušené práve preto, že podal s'ťažovateľ 12. decembra 2016 návrh na spojenie tejto veci s inými vecami, čo v s'ťažnosti podanej ústavnému súdu ani neuviedol). Teda nie je pravdou, že okresný súd vôbec nekonal, ako to tvrdí s'ťažovateľ.

14. Na základe uvedeného a vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 C 166/2011 považuje samotnú dĺžku nečinnosti okresného súdu ešte za ústavne akceptovateľnú a práve s'ťažovateľ svojimi návrhmi spomaľoval celé konanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd po predbežnom prerokovaní s'ťažnosť s'ťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. V kontexte podanej ústavnej s'ťažnosti a s'ťažostnej argumentácie s'ťažovateľa ústavný súd ďalej konštatuje, že podanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) sa zásadne stále považuje za účinný prostriedok

ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 558/2014). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

16. Účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutím príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

17. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti však jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v konaní vedenom pred okresným súdom jednoducho „rezignoval“, sám v „čase ním tvrdenej nečinnosti okresného súdu“ okresnému súdu „nesignalizoval jeho nečinnosť“, sťažnosť na prietahy v konaní predsedníčke okresného súdu nepodal, a teda nevyužil svoje zákonné oprávnenie a okresnému súdu tak vzhľadom na dĺžku samotného konania a nečinnosť 2 roky nedal žiadnu „príležitosť“ na poskytnutie nápravy, t. j. neposkytol mu primeraný čas na odstránenie ním tvrdeného protiprávneho stavu, ktorý mal podľa jeho názoru porušiť jeho práva zaručené ústavou, ako i dohovorom (bod 1). O svoju vec sa teda riadne nestaral viac

ako dva roky (*vigilantibus iura*), a preto sa nemôže odvolávať na takú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá sa týkala omnoho dlhšej doby nečinnosti, ako to bolo zistené v jeho prípade. Napokon ako už bolo spomenuté, sám sťažovateľ podal návrh na spojenie vecí a v sťažnosti to ani neuviedol.

18. Ústavný súd s ohľadom na uvedené sťažnosť sťažovateľa odmietol i pre jej neprípustnosť v zmysle dikcie ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

20. Ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci v závere zdôrazňuje, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2017